

GÜNÜN EN GEÇ
SAATİNDE EN
SON HAVADİS-
LERİLE ÇIKAR
HALKGAZETESİ

Sahibi ve Umum Neşriyat
Müdüğü :
HASAN RASİM US
Basıldığı yer :
VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi VAKIT Yurdu

20
MAYIS 1940
PAZARTESİ

Numara : 257 Sene : 2
Tel. 23872 - Posta kutusu 214

Alman taarruzu

Garbi Fransaya doğru

genişliyor

Almanlar Kamb-

bre'nin şarkında
şiddetli bir mukave-
metle karşılaştılar
Majino'ya taarruz tardedildi

Almanlar büyük zayıt verdikten sonra, burada ileri
kazamatlardan birini işgal edebildiler

Sen-Kenten şimalinde binlerce müttefik ve Alman tankı arasında
korkunç bir muharebe cereyan ediyor; İngiliz askerî mütehassıs-
larına göre Alman yürüyüşünün hedefi Kale ve Manş limanlarıdır

ALMAN YÜRÜYÜŞÜNÜN HEDEFİ

Londra, 20 (A. A.) — Sabah gazetelerinin askerî mütehassısları,
Alman yürüyüşünün Arras, Kale ve Manş limanları istikametinde
bir hareketi istihdaf ettiği tahminini yürütmektedirler.
Bu mütehassıslar, vaziyetin ciddiyetini azımsamamakla beraber
müttefik kıtaatın azımkâr mukavemetini tebarüz ettirmekte ve düş-
man seyyar fırkaları sağlam mevziler elde etmeden ilerlemekte de-
vam ederlerse, levazım ve bilhassa tank bakımından müşkülata uğ-
rayacaklarını kaydetmektedirler.
Mütehassıslar, Büyük Britanyaya bir taarruz vukuu ihtimalini
silikânet ve azımla tetkik etmekte ve şimdilik bütün yükün müttefik
Fransaya yüklendiğini söyleyerek Fransa hakkındaki takdir ve iti-
matlarını ifade etmektedirler.

HAREKATA 11 MOTÖRLÜ ALMAN FIRKASI İŞTİRAK EDİYOR

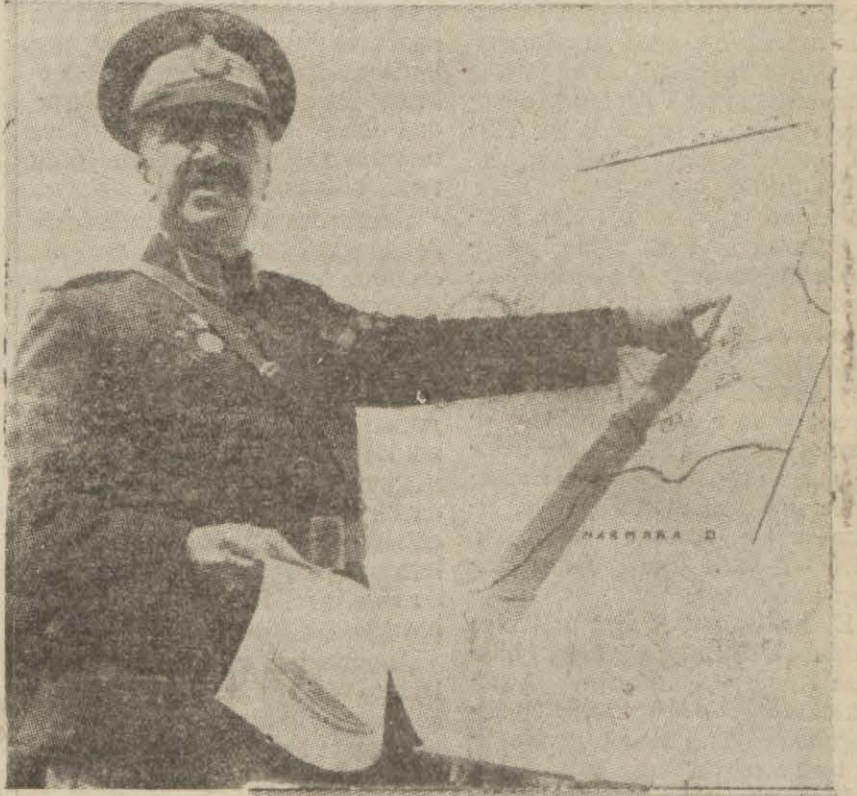
Nevyork, 20 (A. A.) — Nevyork Post gazetesi, Almanların mo-
törlü 12 fırkasından 11 tanesinin garb cephesinde cereyan eden hare-
kâta iştirak ettiğini yazmaktadır.
Vashington resmi mahafiline Paristen telefonla gelen, sansür e-
dilmemiş bir habere göre, Fransız resmi mahafili, vaziyeti halen
şöyle görmektedir:
Taarruza iştirak eden motörlü 11 Alman fırkası, ağır zayıt
vermiştir. 1500 Alman tayyaresi tahrib edilmiştir. Almanlar, kuv-
vetlerini o kadar israf etmişlerdir ki, aynı derecede büyük bir taar-
ruz daha yapacak halde değildir. Umumi kanaat şu merkezdedir
ki, eğer Almanlar şimdi durdurulursa, ebediyyen durdurulmuş ola-
caştır.

AMSTERDAMIN TAHRİBİNE DAİR TAFSİLÂT

Paris, 20 (A. A.) — Hollanda elçiliği Hollanda müdafaasının son
günlerine ait tafsilât negretmekte ve bilhassa Almanların, Amster-
(Devamı 2 inci sayfada)

Mareşal Fevzi Çakmak kimdir?

Genelkurmay Başkanımız, 1917 de Suriyede
teşkil olunan ordunun başına geçirilmiş ve bu-
rada büyük hizmetler görmüş bir kumandandır

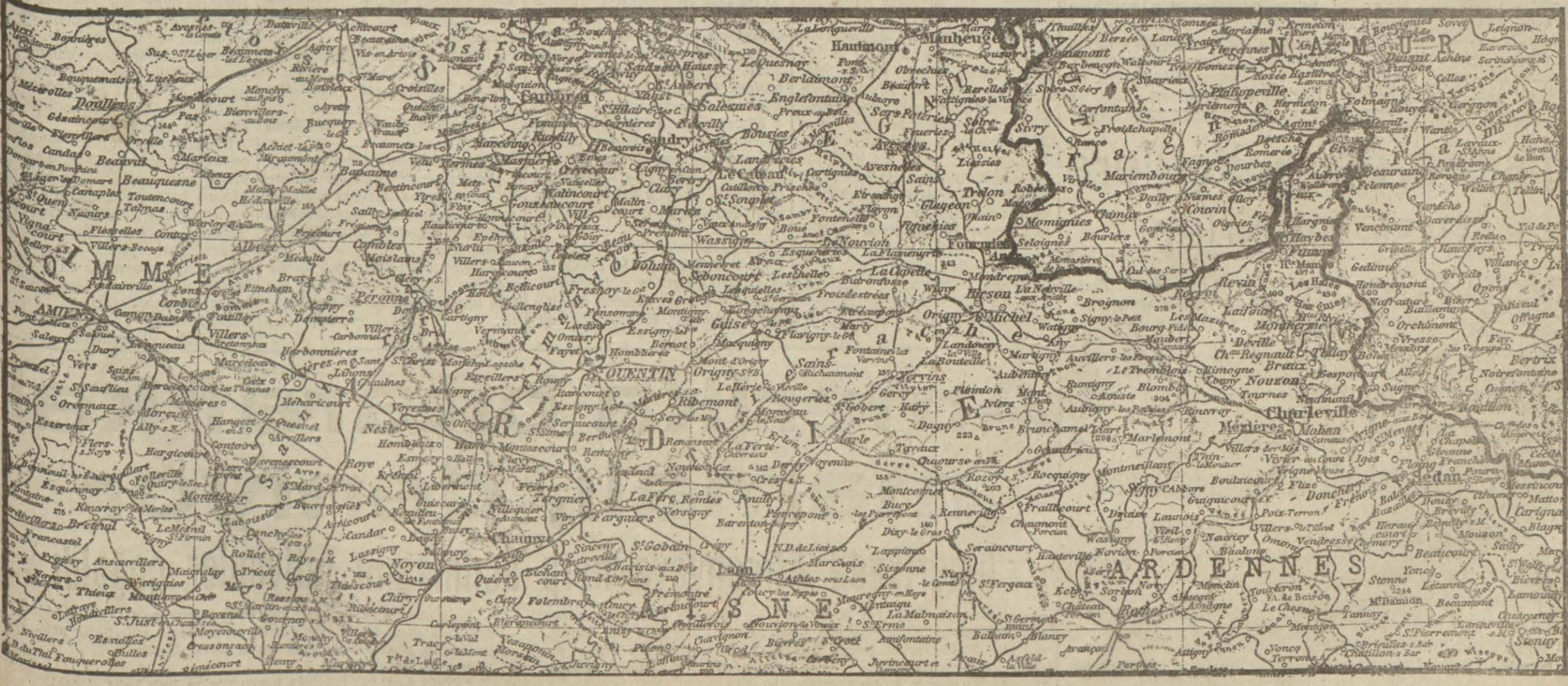
Genel Kurmay
Reisimiz Mare-
şal Fevzi Çak-
mak, harita ba-
şında askerî bir
meselenin izahı-
nı yaparken

2 nci sayfaya
bakınız!

Bütün Balkan
milletleri genel
kurmay heyetle-
lerinin hazır bi-
lindiği büyük
Trakya manev-
ralarında, ma-
reşal Fevzi Çak-
mak, Yugoslav
genel kurmay er-
kânından birile
manevralara işti-
rak eden kılala-
rın geçidini sey-
rediyor.

Fransada muharebelerin cereyan ettiği sahanın en mufassal haritası

Mareşal Fevzi Çakmak kimdir?

Fransanın yakın şark orduları başkumandanı general Veygand, bugün Fransadadır ve kendisine Fransız ordusunun başkumandalığı verilmiştir. Veygandın Gamlene tercih olusunun sebebi, generalin şimali Fransayı (yani bugün muharebelerin cereyan ettiği sahayı) çok iyi bilmesidir.

Veygandın, yakın şark orduları başkumandanlığından alınarak Fransaya çağrıldığı bugünlerde, Genelkurmay Başkanımız Marşal Fevzi Çakmak, maiyeti erkânile birlikte Beyruta gitmiş bulunuyor.

SON DAKİKA, Bu münasebetle değerli kumandanımızın hayatı etrafında okuyucularına kısa bir yazı vermeği faydalı buldu.

Genelkurmay Başkanımız Marşal Fevzi Çakmak yeni Türk devletini kuran Ebedî Şef ile Cumhuriyetimizin Millî Şef İnönü'nün mücadelesinde arkadaşlarındandır. İstiklâl tarihinin mühim ve yüksek simalarından olan Mareşal memleketi yaptığı hizmetlerle her Türk kendisine candan bağlanmıştır. Atatürkten sonra yeni Türk devletinin ikinci müşiri olan Fevzi Çakmak 1867 senesinde İstanbul'da doğmuştur. Çakmak oğullarından Topçu miralay Ali Beyin oğludur. İlk tahsilini Rumelikavındaki mahalle mektebinde yapmış, sonra Soğukçeşme askeri rüştiyesinde ve Kuleli idadisinde okumuş, Pangaltı harbiye mektebine girmiştir. Buradan 1895 senesinde mülazım olarak çıkmış, erkânharbiye sınıfına ayrılarak 1898 senesinde erkânharp yüzbaşısı olmuştur.

Evvelâ erkânharbiye umumiye dördüncü şubesine verilmiş, bilâhare Rumeliye gönderilmiş, Arnavutlukta büyük hizmetlerde bulunduğundan dokuz senede miralaylığa terfi etmiştir.

1908 meşrutiyet inkılabı vukubulduğu zaman miralay Kavaklı Fevzi hem Taşlıca mutasarrıfı, hem de nizamiye 35 inci fırka kumandanlığı yopıyordu. Bundan sonra gene mütasarrıflık uhdesinde olmak üzere mürettep Kosova kolordusu karargâhında ve bir müddet sonra yani, 1910 da da kolordunun erkânharbiye reisliğinde bulunmuş, İtalyanların Trablusa hücumu üzerine Adriyatik denizi tarafından Rumeliye asker çıkarılması ihtimaline karşı teşkil olunan garp kolordusunun erkânharbiye reisliğine getirilmiştir.

1912 Balkan harbi seferberliği başında Vardar ordusu erkânharbiye harekât şubesi müdürlüğünde bulunmuş, bu harpten sonra Anadolu'da Ankara fırkası kumandanlığına tayin olunmuştur. Üç ay sonra da merkezi Ankarada bulunan beşinci kolordu kumandanlığına tayin edilmiş, 1914 martında da rütbesi miralivalığa çıkarılmıştır.

Umumî harp başladıktan sonra miraliva Fevzi paşa kolordusu ile Çanakkale müdafasına iştirak etmiş, Anafartalar muharebesinin nihayetinde tahliyenin bir ay kadar evvel Anafartalar grupu kumandanlığı vekâletinde bulunmuştur. Oradan beşinci kolordu kumandanlığına geçmiş, 1916 senesi eylülünde Kafkas cephesinde bu-

lunan 2 inci Kafkas kolordusu kumandanlığına, bir sene sonra da yani 1917 temmuzunda aynı cephe'de harbeden 11 inci ordu kumandanlığına tayin edilmiştir. O sıralarda Suriyede vaziyet gittikçe ehemmiyet kesbettiğinden Galiçyadan dönen askerlerden Suriyeye sevkolunmak üzere yedinci ordu teşkil olunmuştur.

Fevzi paşa 11 inci ordu kumandanlığından alınarak bu yedinci ordunun başına geçirilmiş, Suriyede büyük hizmetler gördüğünden 1918 senesinde ferikliğe terfi etmiştir.

Mütarekeden sonra 1918 senesi sonlarına 1919 senesi başlarında bir müddet İstanbul erkânharbiye reisliğinde ve 1920 senesi başlarında da bir zaman harbiye nazırlığında bulunduğu sıralarda Anadolu'ya levazım ve teçhizat sevkettirmiş, bu suretle millî mücadelede büyük hizmetleri dokunmuştur.

Anadoludaki millî mücadele aleyhine iddettir bir vaziyet almak için tekrar iddettir mevkiine getirilen Damat Ferit kabinesinin telrar teşekkülünde harbiye nazırlığından çekilmiş, millî vazifenin ancak Anadolu'da yapılabileceği kanaatle 8 nisan 1920 de Anadolu'ya gelmiştir. Millet müessesili Mustafa Kemal ve Büyük Millet Meclisi Fevzi paşanın yüksek askeri kudretini ve memleketi yaptığı hizmetleri çok iyi bilip takdir ettiğinden 3 mayıs 1920 de millî müdafaa vekillğine ve vekiller heyeti reisliğine tayin edilmiştir.

İkinci İnönü zaferi üzerine Fevzi paşaya 1921 de Büyük Millet Meclisi tarafından birinci feriklik rütbesi verilmiştir. Sakarya muharebesinden bir müddet evvel Mustafa Kemal Büyük Millet Meclisince başkumandan tayin edilince İsmet paşa garp cephesi kumandanlığına tayin olunmuş, erkânharbiye reis vekillğine 3 ağustos 1921 de Fevzi paşa getirilmiştir.

21 temmuz 1922 tarihine kadar erkânharbiye reis vekillğinde ve vekiller heyeti reisliğinde kalan Fevzi paşa Sakarya zaferi üzerine Büyük Millet Meclisi kendilerine 29 eylül 1921 de bir takdimname vermekle beraber bu zaferin hazırlanmasındaki hizmetlerini takdire müşirlik rütbesini tevcih etmiştir. Mareşal Çakmak o zamandanberi Türk ordusunun erkânharbiye reisliğinde bulunmaktadır.

Mısırdaki paraşütçülere karşı tedbirler

Kahire, 20 (A.A.) — Askeri vali bir emirname neşrederek Mısır veya İngiliz üniforması yahut da sivil olarak paraşütçüler veya tayyareler indigi takdirde düşmanın hareketine karşı kendisini muhafaza etmesi için halka talimat vermiştir.

Emirnamede Mısır ve ecebî övüzlerinin, esham ve tahvilâtın ihracı menedilmektedir. Hususi bir müsaadenameyi haiz olmadıkça yolcular 20 sterlingten fazla döviz veya esham çıkaramayacaklardır. Mısıra gelen bütün yolcular üzerlerindeki bütün eshamı ve tahvilât miktarını bir beyannamaya ile bildireceklerdir.

Fransız gazeteleri 2 sayfaya iniyor

Paris, 20 (A.A.) — Bu sabahki gazetelerde şu haber okunmuştu. Paris enatbuat sendikası kararına, gazeteler 21 mayıstan itibaren iki sayfa olarak çıkacaktır.

Marpuççularda yangın

Bugün saat 16 da Marpuççularda Salih efendi hanında, ikinci katta bulunan ayna imalat hanesinde yangın çıkmış, imalâhanenin üstünde bulunan çanta atölyesine de sirayet ettikten sonra gelen itfaiye tarafından söndürülmüştür. Tahliikat yapılmaktadır.

DEN SONRA GELEN Haberler

Roma siyasi mahfellerine göre

Fransa, Italyaya karşı siyasetini değiştirecek!

Roma, 20 (A.A.) — Röyter ajansı bildiriyor: Buradaki bazı siyasi mahafil, Fransız kabinesinde yapılan değişikliklerin ve bilhassa hariciye nezareti umumî kâtipliğine Legerin yerine Roux'un tayin edilmesi keyfiyetinin, Fransa lış siyasetinde ezümle Italyaya karşı olan siyasetinde büyük tebeddüllere önyak teşkil edeceği kanaatinde idiler.

Bazı kimseler "Leger'i, Fransa hariciye nezareti diktatörü telâkki etmekte idiler. Bunlar Paris ile Roma arasındaki iyi münasebetlerin inkıtanından Leger'i mesul tutmaktadırlar.

SEN - KENTEN ŞİMALEDE ŞİDDETLİ MUHAREBELER

Paris, 20 (A.A.) — Kıtatumuz Sen - Kenten şimalinde düşman taarruzunu akim bırakmak için büyük bir şiddetli muharebe etmektedirler.

Saat 18,30 a kadar gelen harp haberleri

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

dam'ı sistematiik surette tahrip için tatbik ettikleri misli görülmemiş usulleri anlatmaktadır.

Sıkışıklardan müteakik iki bombardıman tayyare filosu, gehrin üzerinde uçarak gayet muntazam fasıllarla her biri 1000 kilodan fazla ağırlıkta bombalar yağdırmışlardır.

15 ilâ 20 kilometremurabbandan daha geniş bir saha bu suretle bombalanmış ve bir tek ev sağlam kalmamıştır. En aşağı bir tamine göre misli katiyen görülmemiş olan bu muazzam tahrip hareketi neticesinde ölenlerin adedi, 500,000 nüfusu Rotterdam şehrinde 1000,000 kişiyi bulmuştur. Tahribata uğrayan saha ise, gehrin takriben üçte biridir.

Diğer taraftan, elçiliğin verdiği malûmata nazaran Hollanda ordusu çekilmeden evvel, azamî nisbette kurtarabileceğini kurtarmış ve geri kalanı da işe yaramaz bir hale getirmiştir. Ezümle Flessingue pilot gemisinin, bütün tayyareleri, öğretmenler ve talebesi Fransız tayyare kamplarına nakledilmiştir. Limanlar, uzun müddet kullanılmayacak hale konulmuştur ve harp donanması hemen hemen tamamen İngiltereye gitmiştir. Harp gemileri bir çok ta asker gelmiştir. Hollandalılar, doklarda bulunan ve inşaati henüz tamamlanmamış gemileri bile İngiltereye nakletmeğe muvaffak olmuşlardır.

Bütün benzin stokları imha edilmiş ve Almanların eline bu kıymetli mayiden bir damlası bile geçmemiştir.

MUZZAM TANK MUHAREBESİ

Paris, 20 (A.A.) (Saat 18,30) — Alman yüksek kumandanlığının ordunun sol cenahını katli neticeyi istihale memur ettiği şimdiki gittikçe teyyüt etmektedir.

Sambre ile Oise arasında 50 - 60 kilometrelik bir cephe'de faaliyette bulunan motörlü kuvvetler 4 veya 5 zırhlı fırka olarak tahmin edilmektedir. Bu kuvvetler bütün Alman taarruzlarının hedefi olan garp istikametinde gayretlerini sarfetmektedirler. Ötede beride cereyan eden diğer muharebeler görülmüşse göre, garp istikametinde ki umumî harekete yardım etmeğe matuf şaşırtma hareketleridir.

Fakat Alman tankları şimdiki motörlü Fransız ve İngiliz kütalele karşılaştırmaktadır. Bu suretle iki gündübenberi cereyan eden zırhlı fırkalar arasındaki muharebeler tamamen yeni bir mahiyeti haizdirler. Otomobillere ve motosikletlere bindirilmiş makineli tüfek müfrezelerinin himayesinde hareket eden bu tank kütaleleri için devamlı bir cephe yoktur. Almanların

bazı motosikletli müfrezeleri bu suretle birkaç gün evvel Laon civarına kadar ve evvelki gece Peronne'ye kadar ilerlemişlerdir. Bu muazzam tank muharebesinin vukubulduğu sahanın cennubu garbinden ancak mevzii bazı hareketler kaydedilmektedir. Almanlar Aisne nehri üzerinde bazı köprüleri baskın suretile elde etmek istemişlerdir. Rethel mntakasmda Almanlar iki noktada iki müfrezeyi nehrin karşı sahiline çıkarmağa muvaffak olmuşlarsa da diğer bütün noktalarda geri püskürtülmüşlerdir. Nehri geçmeğe muvaffak olan iki müfrezenin kısmi külli ile irtibatı kesilerek esir edilmiştir.

Montmedide Almanlar bu mntakada başlıyan Majino hattına taarruza başlamışlardır. Bu hat etrafı, orta cesamette kazamatlarla çevrilmiş büyük kaleleri ihtiva eden derinliğe doğru tertibatı havidir.

Bu kazamatlar ise otomatik silâhlarla mücehhez daha küçük kazamatlarla müdafaa edilmektedir. Almanlar piyade kütaleleri ile hücum etmişlerdir. Hücum ağır top-

Rethel civarında Aisne nehrini geçmeğe muvaffak olan düşman kuvvetleri dün gece geri alınmışlardır.

Montmedi mntakasmda Almanlar aynı şiddetle yeniden taarruzda bulunmuşlardır. Bu taarruzlar püskürtülmüştür.

Dün gece bombardıman tayyarelerimiz düşman levazım kollarını dağıtma plânını tatbikte fasılasız surette devam etmişlerdir.

Roma, 20 (A.A.) — Dün akşam Milanoda nazır Çiyano tarafından söylenen nutuk hakkında tefsirlerde bulunan Messaggero gazetesi Çiyano'nun "halkı ve memleketin hayatı için elzem" diye tavsif ettiği İtalyanın tabii temayüllerinin nazırın 30 santeğrinde söylediği dikkate şayan nutuklarından birinin mevzuunu teşkil ettiğini kaydetmekte ve bu beyanatın o zaman Pariste şiddetli bir husumetle karşılandığını hatırlatmaktadır. (Çiyano'nun nutku 3 üncü sayfamızdadır.)

Londra, 20 (A.A.) — Dün gece cennubu garbi sahilde açığıda yeni den düşman tayyareleri görülmüştür.

Fasıllı top sesleri ve şiddetli infilâklar işitilmiştir. Mans'ın öte tarafından da top sesleri duyulmuş, mermilerin havada infilâk ettiği görülmüştür.

BİR İNGİLİZ DESTROYERİ HASARA UĞRATILDI

Londra, 20 (A.A.) — Amirallik dairesi, Whitley adındaki İngiliz torpito muhribinin bombalar isabetile hasara uğrayarak karaya oturmuş olduğunu bildirmektedir. Mürettebatından 4 kişi telef olmuştur. Whitley destroyeri 1100 tonluk bir gemidir. 1918 de inşa edilmiştir. Whitley 1938 de refakat gemisi sıfatıyla yeniden teçhiz edilmiştir. Geminin 4 puskul 4 topu iki tayyare dâfi topu ve mitralyözleri vardır.

Londra 20 (A.A.) — İngiltere kuvvei seferiyesi umumî karargâhı tebliği:

İngiliz cephesi, bugün düşman tazyiki karşısında muvaffakiyetle mukavemet etmiştir.

Havanezareti tebliği:

Cumartesi günü, bombardıman tayyarelerimiz, Belçikada ve Fransada geniş mikyasta harekâta bulunmuşlardır. Bu harekâtın hedefi, Alman ileri hareketinin muvasala hatlarını hırpalamak ve müttefik ordular üzerindeki tazyiki hafifletmekti. Avcı tayyareleri, bombardıman tayyarelerine yardım ederek her tipten, müteaddit düşman tayyaresini saffiharp harici etmişlerdir.

Şimalde Belçikada müttefiklerin sevkulceysi ricatleri, umumiyetle müsait gerâit dahilinde cereyan etmektedir.

İngiliz krtaatı, kendi gerilerine doğru Almanların yapmış oldukları taarruzları taretmişlerdir.

Merkezde Sen Kentinin şimalinde binlerce İngiliz, Fransız ve Alman tankı arasında şiddetli bir muharebe cereyan etmektedir. Krtaatın mütemadî med ve cezri muharebenin mevkiini tayin etmeğe imkân vermemektedir.

Aisne nehrinin sol sahilinde Almanlar, Rethel mntakasının cennubuna bir takım müfrezeler sevk etmişlerdir. Bütün bu müfrezeler, geceleyin esir edilmiştir.

Montmedide Alman piyadesi, çok müthiş bir topçu hazırlığından sonra muazzam kütaleler halinde Majino hattı istihkamlarına taarruz etmişlerdir. Fakat bu taarruz düşmana verdirilen ağır zayıfla taretidilmiştir. Yalnız bir nokta müstesnadır, bu nokta da Almanlar bir ileri kazmatı ısgal etmeğe muvaffak olmuşlardır.

Diğer bütün mntakalarda sü-kün hüküm sürmektedir.

Amerika bitaraf kal mamalı, deniyor Amerikada Almanyaya harp açılmasını isteyenler çoğaldı

Richmond, (Virjinya) 20 (A.A.) — Metodist kilisesi piskoposu James Cannon, "Hitlere ve ona benziyenlere karşı harb ilân etmeleri için reisicumhur ile kongre nezdinde yüksek nüfuzunu istimal etmesi" talebi mutazammam olarak hariciye nazırı bay Hull'e göndermiş olduğu açık mektubu neşretmiştir.

Bu mektupta Amerikan bitarâflık kanununu feshederek Alman'yaya harb ilân etmesi takdirinde yeryüzündeki milletlerin hattı hareketlerinin derhal değişeceği beyan olunmaktadır.

Mektub şöyle bitiyor: "Böyle yapıldığı takdirde korku yerine ümit kaim olacaktır."

İngiliz-Fransız blokunu bozma uğraşıyorlar!

BİR KAC SATIPLA HADİSELER

Dahilce:

* Bu sabah saat 10,30 a doğru üniversite tıp fakültesi ordinarıus Profesörlerinden Mazhar Osman bir otomobil kazası geçirmişti.

Doktorun husus otomobili, Yeşilköyde Bakırköy arasındaki Hazinedar caddesindeki bir otomobilin önüne çarptı. Çarpışma neticesinde iki otomobil de hasara uğramış, Mazhar Osman ve taksiddeki kadın yolcu hafif surette yaralanmışlardır.

* Evvelki gün 22,30 ıhradan muamele gören altın bu sabah da bazı sarafaların gayretile yükseltilmesiyle devam ederek 23 liraya kadar çıkmıştır.

Sarafalar 22,90 ıhradan altın toplamakta ve 11 kuruş zamla satış çıkarmaktadırlar. Bugün epeyce hareketli muameleler olmuştur.

* Bir müddet evvel, hükümetle temas için Berlinde gelen Almanyanın Ankara büyük elçiliği ticaret ataşesi M. Ransone ve zevcesi bugünkü seplon ekspresle gelmiştir. Burada kısa bir müddet kaldıktan sonra Ankara'ya gidecek olan Ransone bir muharririmize Türkçe konuşarak neyeli bir halde şunları söylemiştir:

— Mezuniyetle Almanyaya gitmiştin. Türk-Alman ticaret münasehellerine yeni bir istikamet vermek için Ankara'da müzakerelere devam edilmektedir.

Yapılması görülmekte olan anlaşma 40 milyon marklık (takriben 20 milyon lira) olacaktır. Almanya'da harbe mahsus bir ekonomi kurulmuştur. Bu, muayyen plân dahilinde muntazaman devam etmektedir. Türkiye ile ticari münasehellerimize çok ehemmiyet veriyoruz ve bunun ileride inkişaf decedğini umuyoruz.

* Bahkili hastanesi bahçesine konulan Milli Şef İsmet İnönü'nün büstü dün merasimle açılmıştır.

* Belediye, şehrin muhtelif semtlerinde 6 yeraltı abdesthanesi yaptırmağa karar vermiştir. Bu işe 60 bin lira ayrılacaktır.

* Geçen cuma gecesi 16-17 yaşlarında çocuklardan mürekkep üç kişilik bir hırsız kompnyası Şemseddin Molla Gürdant (eski kilise) camini soymağa teşebbüs etmişlerdir. Hırsızlar, Bizans devrinde kalma bu binaya penceresinden girmek icade bulunan eski ve kıymetli eserlerden bir halıyı ve diğer bazı emsali eşyaları aşırılmışlar ve tahakküme iki koltukçuya yüz elli kuruşu satmışlardır.

İstanbul zabıtası, 24 saatlik sıkı bir arastırma neticesinde hırsızları ele geçirmişe muvaffak olmuş ve bunları, alıkada koltukçularla yüzleştirerek çalmış eşyayı meydana çıkarmıştır.

* Ticaret vekili Nazmi Topçuoğlu'nun bulunduğu beyanata göre, hükümet, ihtikarla ola mücadele için yeniden tedbirler almaktadır. Önümüzdeki hafta yeni bir kararname çıkarılacaktır. Bu kararname, bütün vilayetlerde fiyat mücahede komisyonları teşkil olunduktan sonra bu komisyonlar piyasayı yakar vakasını delillerle tespit ederektir.

* Ticaret vekili bu sabah tayyare postasıyla Ankara'ya dönmüştür.

* Bir müddet evvel mezuniyetle memleketine giden Yugoslav ikinci konsolosu M. Nikolayevic bugünkü konvansiyonel trenle gelmiştir.

* Memleketimizde otomobil işlemlerinde çalışmakta bulunan Fransız konsolisiyenin bugünkü konvansiyonel trenle gelmiştir.

* Adalarda birkaç sene evvel yapılmış olan yolların yeniden katlanmasına karar verilmiştir.

* Erdün emiri Abdullah 22 mayıs Türkiye'ye gelecektir.

* Adalarda birkaç sene evvel yapılmış olan yolların yeniden katlanmasına karar verilmiştir.

* Erdün emiri Abdullah 22 mayıs Türkiye'ye gelecektir.

* Adalarda birkaç sene evvel yapılmış olan yolların yeniden katlanmasına karar verilmiştir.

* Erdün emiri Abdullah 22 mayıs Türkiye'ye gelecektir.

Almanların İddiası

Askerî harekâtın idaresinde, İngilizlerle Fransa ihtilâfa düşmüşler
General Veygand, Fransız Başkumandanlığına getirildi; Almanların insan kaybı pek korkunç!

Paris, 20 — Almanlar ilerlemeleri için sarfettikleri gayret esnasında çok büyük zayıflar vermektedirler. Bazı sahalarda Alman cesetleri bir buçuk metre yüksekliğe çıkarmaktadırlar. Alman tankları ileri hareketlerinde ekseriya bu cesetlerin üzerinden asmaktadır. Fransızlar Alman kışatına karşı ileri hatlarına sevkettikleri birleşik 75 santimetrelilik toparla çok yakın mesafelerden ateş açmakta ve tankların faaliyeti düşmana müthiş zayıflar vermektedir.

Bu münakaada bir cepheden bahsedilemez. Çünkü vaziyet karışık. Bu münakaada cereyan etmekte olan muharebeler, bilhassa Sent Kenten'in şimali şarkisinde çok şiddetlidir. Düşmanın stratejik plânı açıkça anlaşılmaktadır. Almanlar her ne pahasına olursa olsun Sent - Kentenden Amiens'e ilerlemek istiyorlar. Hitlerin beledi Som'da fırkalarını yitirerek nihai bir meydan muharebesi vermektedir.

Müttefiklerin Belçika ordusuna yardım için Belçika'yı gönderdikleri kuvvetlerin stratejik ricatı muntazam bir şekilde devam ediyor.

İNGİLTERE VE FRANSA ARASINDA İHTİLAF YOK

Paris, 20 (A. A.) — Askerî harekâtın sevk ve idaresi hususunda Fransız yüksek kumandanlığı ile İngiltere hükümeti arasında ihtilaf mevcut olduğuna dair Almanlar tarafından ileri sürülen iddialar salâhiyetten mahrumdur. Tamamıyla hayal mahsulü olarak tasvif edilmektedir.

Aynı münakaada bu İngiliz-Fransız blokunu ayırmağa müvaffak yeni bir manevra olacaktır.

MÜTTEFİKLERİN BAŞKUMANDANI DEĞİŞTİ

Paris, 20 — Fransa cumhurbaşkanı dün akşam general Veygand'ı milli müdafaa genelkurmay başkanı ve hareket sahneleri heyeti ümumiyesinin başkumandanı tayin eden bir kararnameye imza etmiştir.

Bu tayine imza etmiştir Reyno ile mareşal Peten ve general Veygand arasında yapılan bir ihtima neticesinde yapılmıştır.

General Gamlenin yerine gelen yeni başkumandan yakın şarkta müttefik kuvvetleri başkumandanı ve umumi harpte mareşal Fosun erkânıharbiye reisidir.

Mareşal Fos onu sağ kolu sayar. Vaktile onun için "Fransatehlikaye düşerse he... Veygandı çağırınız," demistir.

General Veygand 73 yaşındadır. 1920 de Polonya kuvvetlerine kumanda ederek Sovyetlerle harp edip Varşovayı kurtarmıştır. Harpten sonra Suriye fevkalade komiserliğinde ve Fransız yûsek harp konseyi ikinci reislğinde bulunmuştur.

YENİ BAŞKUMANDANIN MEZİYETLERİ

Paris, 20 (A. A.) — General Veygand'ın inkişaf halinde bulunduğu bir zamanda general Veygand'ı tayini Fransız mahfillerinde memnuniyetle karşılanmaktadır. Bu mahfiller Veygand'ın de bu mahfiller ıssal ettiği ve mumaileyhin muharebenin cereyan ettiği sahayı iyice tanıdığı beyan edilmektedir.

Aynı mahfillerde hasıl olan kanata göre, hareket harbinin mütehasısı olan Veygand dikkate seyan bir intibak meziyet taliktir. Bu mükemmel süvari'nin bir nevi zirhlı süvari kuvveti olan motorlı fırkaları ramedeceğinden şüphe edilmektedir.

Veygand da tipki Fos gibi sert kararlar ihtilaz eden ve cûrekâre muharebeler girişen bir kumandandır. Mumaileyh takdire lâzık

sûkûneti ile Veygand'ın coşkunluğunu itidale sevkeden mareşal Peten ile birlikte çalışmıştır.

ALMANLARA GÖRE... Berlin, 19 (A. A.) — D. N. B. Ajansı hareket hakkında yaptığı bir tebliğde, Belçikadan çekilmek te olan kışatın yükünü hafifletmek maksadile Fransanın merkezinin Doğu - Şimale doğru Fransız taarruzlarına intizar etmek icabettiğini bildirmektedir.

D. N. B. Alman başkumandanlığının böyle bir ihtimali karışık almış üzere icabeden tedbirleri almış olduğunu ilâve ediyor:

Bugünkü resmi tebliğde, şimaldeki Alman kuvvetlerinin Brükselden garbe doğru ilerletmekte oldukları bildirilmektedir. Anvers'in bazı istihkamları henüz muvafik emirlerle tahkim edilmiştir. Şurası hatırlamak lâzımdır ki Anvers a' muhl harpten sonra bir kat daha tahkim edilmiş kuvvetli bir istihkamdır.

Cennupta taarruz devam etmiştir. Montmedyde majino hattının en kuvvetli istihkamlarından biri alınmıştır. Sambre ve Oise nehirleri geçilmiştir. Düşman Somme nehrine ve hattı daha şimale kadar takip edilmektedir. Saint Quentin işgal edilmiştir.

HARP SAHASINA DAIR...

Harbe dair dün ve bugün alınan haberlerde ismi geçen Fransız şehir ve kasabaları hakkında kısa bazı malûmat:

Almanların girdikleri bildiren Saint Quentin (Sen Kenten) Som nehrî üzerinde eli bin nüfuslu bir şehirdir. Laonun 40 kilometre şimal garbisindedir. Umumi harpte Almanlar tarafından 28 ağustos 1914 de işgal edilmiş, 2 ilktegrin 1918 de kurtarılmış şehir kısmen harap olmuştur.

Laon ise 19 bin nüfuslu, mülhakatıyla 150 bin nüfusludur. Parisin 140 kilometre şimali şarkı sindedir.

Gene Almanlar tarafından işgal edilmiş ve Paristen 130 kilometre mesafede bulunan Ribemont iki bin nüfuslu küçük bir kasabadır ve Sen Kentene tabiidir.

Almanlar tarafından işgal edildiği tekiş olunan Peron, Amiensin 50 kilometre şimali şarkisinde bir mevkiidedir. Amiens şehri ise Paristen 131 kilometre mesafededir. 90 bin nüfusa vardır. Almanlar 1914 de bu şehre kadar ilerlemişlerdir.

ÇÖRÇİLİN DÜN GECEKİ NUTKU

Londra, 20 — İngiliz Başvekilli Çörçil dün gece radyoda bir nutuk söyleyerek ezûlme demistir ki:

— Fransa ve Flandrarda müthiş bir muharebe cereyan ediyor. Almanlar hava bombardmanlarını, ağır zirhlı tankların hareketiyle gayan dikkat bir surette telif ederek Majno hattının şimalinde Fransız müdafaaını delmişler ve zirhlı arabaların mürekkep olan kuvvetli kollar ilk bir iki günde müdafasız buldukları sahayı işgal ve tahribe başlamışlardır.

Hatırlamıza derin surette giren bu tanklar orada telâş ve kargaşalık husule getirmişlerdir. Tankların arkasından kamyonlar içinde piyadeler ve kamyonların arkasından Alman kışatı yığın halinde ilerlemektedirler. Düşmana mukavemet için ve hücum halindeki Almanları en müessir surette vurabilmek üzere Fransız ordularının günlerden beri devam eden yeniden gruplaşma hareketleri İngiliz hava kuvvetlerinden kudretli bir yardım görmektedirler.

Hiç umulmadık yerlerde, hatlarımız arkasında düşman zirhlı arabalarının görünüşünden tevahhüsa asla mahal yoktur. Filhakika cep-

İtalya, Musolini'nin parolasını bekliyor!
Bu parola verilir verilmez harekete geçilecek

İtalyan hariciye nazirinin mühim beyanâtı

Milano, 20 (A. A.) — Büyük kilise meydanında toplanmış olan kara gömlekli hitaben bir nutuk söyleyen Kont Ciano, şöyle demmiştir:

— İtalyan milleti'nin fiasma mecbur kalacağı yeni vazifeler, hükümlerlik hakkına sahip bir devletin menafini müdafaa kaygusundan, memleketin hayatı için elzem olmasına ve nispet kaidesine muvafık bulunmasına binaen tabii olan emellerini tahakkuk ettirmek zaruretiinden, büyük bir devlet olmak prestijini muhafaza etmek ve taahhüdâtına ve mukadderatına sadık kalmak azminden müllhemdir.

İtalyanın Habesistan'da ve İspanyada yapmış olduğu muharebeleri hatırlatan hatib demistir ki:

— İtalya, Avrupa hayatının mahdelerine bigâne kalamaz. Romanın bapta sözünü söylemesi lâzımdır ve söyleyecektir. Musolini parolayı verir vermez derhal harekete geçeceğiz. Bu parolayı sulhta da, harpte de yegâne gemimiz olan Musolini verecektir.

Roma, 19 (A. A.) — Fransız kabinedeki değişiklik İtalyan mahfillerinde Fransızlık vaziyetini nezaketine işaret olmakla beraber İtalyan istiklâmı kırmak için bütün Fransız enerjisini ileri sürmek hususundaki azme de bir işaret olarak telâkki edilmektedir. Bu hissiyat fasist matbuatta da bilvasıta ifade ediliyor.

Son günlerde müttefiklerin Alman salgıma mukavemet edemeyecekleri iddia eden matbuat bugün muharebenin başta safhaları hakkında teferrüat bulunurken son sözün henüz söylenmiş olmadığını ihlas eylemektedir.

ondra, 20 — Musolini'nin, Amerika cumhurbaşkanının mesajına verdiği cevapta İtalyanın harp harici vaziyetini değiştirmedikçe bildirdiği Vasington'dan haber veriliyor.

hemizin arkasında Alman kitaları var. Fakat Fransızlar dahi birçok noktalarda Alman cephesinin gerisinde müessir bir surette muharebe etmektedirler. Her iki taraf da gayet tehlikeli bir vaziyette bulunmaktadır.

Fransız ve İngiliz orduları ümit ettiğimiz gibi iyi bir surette idare edildikleri takdirde, Fransız ordusu toplanmak ve mukabil taarruza geçmekteki meşhur dehasını muhafaza ettiği ve eğer İngiliz ordusu maziye birçok misallerle gösterdiği metanet ve mücadele kuvvetini bir kere daha gösterdiği takdirde sahnedeki bir tahavvül husule gelecektir.

Bu muharebe şiddetini kaybettikten sonra, İngiltere adası üzerinde muharebe olacaktır. O zaman bu ulvi anda bütün tedbirlerin en müthişlerini dahi almamıza tereddüt etmeyeceğiz. Milletimiz den yapabileceği son gayrete kadar bütün gayretini göstermektedir.

HOLLANDADAKİ ALMANLAR İNGİLTEREYE SALDIRABİLİR

Hollandayı istila eden Alman ordusu küllî kuvvetlerinin karp cephesinde vaziyet istikrarı getirdikten sonra İngiltereye dönmesini bekliyorum. Eminim ve bu hususta herkesin namına söyleyeyim ki, bu hücumu karşıkanunların müsaade ettiği nisbet dahilinde mukabele bulunmağa âmade bulunuyoruz.

No. 114

Yazar: Orhan Rahmi Gökçe

Kaptan bekliyordu. Doğan'ı elini göğsüne götürerek selâmı verdi:

— Selâmunaleyküm.
— Aleymüsselâm kahramanım..

— Evet mısın?
— Hacer..

Kaptan yürüdü. Doğan da onu takip etti.

Güvertede bir sehpa üzerine kurulmuş bir âlet vardı. Kaptan, kol gibi bir noktayı gösterdi:

— Makine şimdi kurulmuştur.. İşte bak, bomba şurada duruyor. Şu koldu çekince, yay bomanacak ve öldütel bir tazyik, bombayı buradan tutup fırlatacak..

— Mesafeyi nasıl tayin ediyor sun?

— İşte şu makas gibi âletle.. Bunu ne kadar açarsam, mesafe o kadar açılır.. Kıstığım nisbette de bomba daha yakınlara düşer..

âlet, hakikaten garip bir şeydi.

— Bak, bunlar işte, dört tarafı kirşirler.. Hani, ok sisteminde bir şey..

— Bomba şimdi hazır mı?

— Evet, dört tane hazırlandı.. Çünkü isabetli hareket etmek lâzım. Evvelâ denizden başlıyacağım.

— Peki, denizde de patlar mı bu?

— Patlamaz, fakat suyun kaynaştığı yeri görülebilir.

Ona göre üçüncü sallayışta, eski ki klise yıkılacaktır.

Klisen güvertede oturdu. Düşünüyordu:

Bu hâdise acaba ne tesir yapacaktır? Duka korkacak mıydı, yoksa gene kaplan postuna girmiş eşek gibi sahte bir kahramanlık mı gösterecekti?

Vakit gece yarısıydı. Doğan doğruldu:

— Hazır mıyız?

Kaptanın küçük mavi gözleri fırl fırl dönuyordu:

— Ona ne şüphe?

— Çek öyleyse!

Kaptan süratle, bu yeni sistem mancılığın yanına yaklaştı ve kolu süratle çekti. Bombanın yatağından çıkışını görememişlerdi.

Klisenin tam dibinde bir alev yükseldi ve şiddetli bir taraka duyuldu.

Kaptan bir kahkaha attı

— Şimdi tam kliseyi tutturucağız.

Ve derhal, kolu yerine getirdi. İkinci bombayı da yatağına yerleştirdi ve gene kolu çekti. İsa bet tamamdı.

Klisenin üstünde evvelâ bir kara duman gözüktü. Sonra ikinci bir gürültü, bütün sükûneti karıştırdı. Bunu, bir alev sütununun yükselişi takip etti. Bina hem yanyısı, hem yıkılıyordu. Şehrin bir kısmında bir kargaşalık başlanmıştı. Kaptan, elini kalçalarına dayamış, kahkahalarla güldüğünü de, Filhakika, Venedik, yekdiğörünü takip eden bu infilâkla, korku ve heyecan içinde sokağa dökülmüştü.

Venedik Dukası, daha ilk tarafla beraber karyolasından fırlamış, sırunda ipek gecelikleriyle, yarı çıplak olarak pencereye koşmuştu. Tam bu sırada da ikinci infilâk olmuş ve şiddetle kırkını

sütunlar karşısında:

— Müthiş. Dedini yapıyor.. Bu adam beni mahvedecekl.

Diğerler gerilemişti. Bu infilâk neydi? Bombayı oraya nereden atmıştı?

Birkaç dakika geçer geçmez, şehir muhafızının geldiği haberi verdiler. Muhafız büyük bir telâş içindeydi. Duka bağırdı:

— Ne oldu?

Şehir muhafızı başını eğdi:

— Malûm hasmetpenah, malûm..

— Size tenbih etmişim, iyi tedbir almaklağımı söylemişim.

— Aldırın muhterem Duka. Kliseye kimse yaklaşmamıştır. Bu, bir top güllesi gibi bir şey.. Ta uzaklardan atılmış olacak..

— Siz çıldırınız mı? Limanda tek harp gemisi yoktur ki, kliseye gülle atsun. Hem de bu kadar isabetle..

— Şu halde bir şeytan işle karşı karşıyayız. Böyle bir tecavüz olacağını benzeniz bilmiyordum. Benzenize, yalnız klisenin etrafını muhasara etmekteğini ve yaklaşan olursa yakalamaklağımı emir buyurmuşunuz. Kimse yaklaşmadığına göre, demek ki, kliseye de bir şeytan musallat olmuştur..

Duka dişlerini gıcırdattı:

— Bir şeytan ki..

Sonra başını salladı ve tekrarlardı:

— Hem de öyle bir şeytan ki, bütün Venedik'e alay ediyor.. Güt, halkı teskin et, bu tarafa kimse yaklaşmasın, yoksa karışmam.

Şehir muhafızı Dukayı selâmı yaparak çıkınca, Duka derhal giyinmeye başladı. Humurdanıyor ve hiç durmadan soluyordu.

— Bu herif!.. Bu herif!.. Ah bu Kiyara maskarası yok mu, barmızda bunları hep o getirdi.. Maamafih..

Duka aynanın karşısına gidip yüzüne baktı. Kendi kendine:

— E, muhterem Duka 'dedi' maamafihen sonra ne gelir? Ne yapabilirsin sanki.. Yüzüm, kor kumun aynası gibi sapsarı.. Bu ne adamdır, bu ne felâket kasırgası. Bu ne şeytan azması haindir?

Sevdiğim kadını elimden alı.. Ailemin gözbebeği bir kızı karpıp gönlünü kendisine bağlar.. Denizlerde donanmamı paçavraya çevirir.

Venediğe girer, saraydaki nihâ muamelesini durdurur.

Şehri tepetakla getirir.. Ve ben birşey, amma hiç bir şey yapmam. Kiyaranın da kadını bana bir bakaymı?..

Duka kendisine bir çekidüzen verdikten sonra sert adamlarla koridoru geçti, sarayın öbür köşesinde, Mehlikanın bahçeye bakan odasının kapısını açtı. Mehlika, gelenin kim olduğunu anlamıştı. Sert ve kumandaya benziyen bir sesle:

— Giriniz!

Diye mukabele etti.. Duka içeri girince onu selâmladı. Fakat Mehlika pencerenin dibinde, cephesini kliseye doğru vermiş, sadece başını çevirmişti. Duka'nın selâmına mukabele etmediği lüzumsuz bulmuş olacaktı.

(Devamı var)

Seçme fıkralar

Yemin

— Karıma yemin ettim, bundan sonra eve sarhoş gitmeyeceğim.

— Ya... Demek artık içmiyor sun?

— Hayır... İçiyorum.. İçiyorum fakat eve gitmiyorum..

Onunkini yazarım

Meşhur şair Haşmetin bir defteri vardı. Ahmak olduğuna hükmettiği adamların ismini o deftere yazardı. Bir gün Koca Rağıp paşa Haşmeti çağırdı ve sordu:

— Senin şu ahmaklar defterinde benim de ismim var mı?

— Evet paşam.

— Neden?

— Evvelki gün malûm a, birine borç verdiniz de ondan.

— Ya, peki ama herif gelir borcunu öderse..

— Paşam, o zaman sizin isminizi siler, onunkini yazarım.

Palavracı ve hazır cevap

İki arkadaş, Beyazıt meydanında dolaşıyorlardı. Palavracılığı ile anılan Hasan arkadaşına:

— Kulemin bayrak direğindeki karmaca'yı görüyor musun? diye sorar..

Mehmed:

— Görmeye ne hacet ayağım sesini duyuyorum, diye cevap verir.

Emniyetim var

Salomonla Moiz havrada karşılaştılar. Salomon Moize dışarıda görüşelim.

Diye işaret etti. Dışarı çıkınca dostuna dedi ki:

— Moiz be dün gece rüyamda seni gördüm..

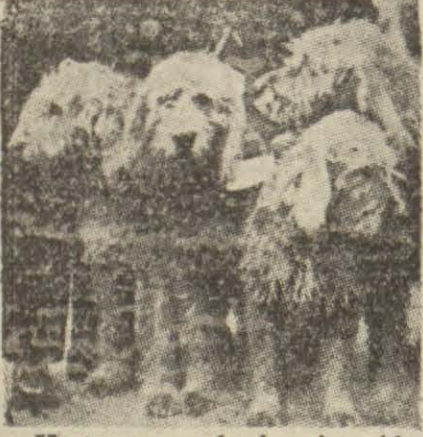
— Hayır olsun.

— Sus, pek hayırlı değil. Barın senetsiz sepetsiz 25 lira borç verdin.

— Benim sana emniyetim vardır. Seamon! Ne zaman elin serbestlerse ödersin, ürümler.

Iyi bir hayvan yetiştirmek,

Aynı zamanda Kendinizi yetiştirmek demektir

Hasta ve yemek yiyemiyen bir hayvana insan çok acır. Sevdiği miz kanaryanın tüylerini kabararak ötmemesi, köpeğinin verdiği yemeği yememesi sizi müteessir etmez mi?

Üstelik zavallı hayvancıklar dertlerini söylemekten de âcizdir ler.

İnsanlar gibi, köpeğin de vitamin ihtiyacı vardır. Gözleri, derisi ve tüylerinin iyi vaziyette bulunması için A vitaminine muhtaçtır.

Kemik ve dişlerinin sağlam olması için D vitaminine... Velhasıl bir insana ne lazımsa, köpeğe de aynı şeyler lazımdır.

Köpeği, masanızdan artan kırıntılarla beslemek doğru değildir.

Bugün İngilterede, konserve kutuları içinde, kedi, köpek, kanarya ve hatta balıklara bile besleyici gıdalar satılıyor. Bu gıdalarla beslenen hayvanlar hasta-liklara karşı daha iyi mukavemet edebiliyorlar.

Evinizde köpeğiniz varsa size şunları tavsiye ederiz: Köpeğe, günde bir defa saat onaltıda bol yemek vermelidir.

Köpek yemek istemiyorsa, yemeği önünden derhal kaldırmalı- sınız. Arada sırada büyük kemik parçaları verirsiniz; ufak kemik leri kat'iyen vermeyiniz. (Pirzola kemikleri müstesna.)

Köpeğinizin yanında daima bol ve taze su bulundurunuz. Köpe-ğe soğuk şeyler vermeyiniz. Kö- peği muntazaman fırçalayınız. Ayda, birden fazla yıkamak caiz değildir.

Köpeği rutubetli yerde barın- durmayınız. Soğuk hava köpeğe zarar getirmez, rutubet getirir.

Kanaryalara gelince. Bir ka- narya ile, bir kişiden fazla (sah- binden başkasının) meşgul olma- sı doğru değildir.

Suyu günde iki defa olmak üze- re değiştirilmelidir. Salata mev- siminde, salataların göbeğini ver- meği ihmal etmeyiniz.

Yemini yemliğe çok doldurma- yınız; aksi takdirde kafesten dı- şarıya serper ve evinizin temizli- ğiyle uğraşan şahısları sinirlendire- bilir.

Kediye gelince, o fare ve ci- ğerle, kendisine lazım olan bütün vitaminleri elde eder.

Ev hayvanlarını yetiştirmek ve onlara iyi bakmak bir san'attır. Şunu unutmayınız ki bir hayvana yapılacak muamele de o- nun hayvan ve 'kendisinin insan olduğunuz unutulmamalıdır. Hay- vanlar sözden değil, ne demek is- tediginizi konuşurken takındığı- nız vaziyetten edadan anlarlar. Anlamalarını arzu ettiğiniz şe- yi anlamadıkları, zaman, hiddeti- nize kapılarak onlara el kaldırma- yınız, onların seviyesine düşmüş olursunuz.

SAKALIN FAYDASI

— Profesör, profesör, mayo- nuzu unuttunuz. — Fransız karikatürü —

KIZIL SAÇLI KADIN

3

Dilimize nakleden Muzaffer ESEN

— Nasıl, siz buraya ara sıra mı gelirsiniz. Bu köşkte oturmaz mısınız?

Baha acı acı:

— Hayır, dedi. Ben uzaktan bir akrabayım. Bir dayı oğlu. Fakat ne olursa olsun Topuzoğlu ailesine mensubum. Onun için daha çocuk sayılacak bir yaşta kimsesiz ve beş parasız kalınca Aliye halam beni yanına aldı. Kendi kardeşleriyle beraber beni de büyütmek istedi, fakat maalesef muvaffak olamadı. Davut ve Hikmet çok kibirli, çok mağrur insanlardı. Kendileriyle bir türlü gecinemedim.

Artık Topuzoğlu ailesine ait dedi koduları dinlemekten bıkmıştım. Sinirli bir sesle:

— Artık yeter, dedim. Uyusa- nız hiç de fena olmaz.

Bir kaç gün sonra hastamı söyletmediğim için ne kadar acı çektiğimi tasavvur edemezsiniz. Eğer hastamı o gece söyletmiş olsaydım, belki de, kısa bir za- man sonra keşif bir sis gibi et- rafımızı saracak olan esrarın a- nahtarını elde etmiş olacaktım.

Bu sefer, yaralı gözlerini ka- pı:

— Omuzum fena ağrıyorsa başla- dı. Sargıların yerini bir parçacık değiştirebilir misiniz? Sargılar çekiyor. Fena ısırap ve rıyor.

Uzerine eğildim ve pansıma- nı bir parça gevşetmek istedim. Yara sağ omuzun üzerinde tam et içersinde idi, tehlikeli de- ğildi, fakat çok ısırap veren bir yara olduğundan şüphe edile- mezdi. Kendi kendini yaralamak için tuhaf bir yer doğrusu...

Hastam, sanki gözlerimden düşüncemi okumustu, yine si- nirli sinirli güldü ve sonra söze başladı:

— Niçin olmasın efendim... Röveler temizlenirken sol elle de tutulabilir. Bu suretle namlu sağ omzu da doğru çevrilmiş olur, silâhın dolu olduğuna bakar, sonra tetiği çekersiniz.

Bahanın bu seferki gülüşü hiç te hoşuma gitmemişti. İsimi bi- tirdikten sonra:

— Nasıl? diye sordum... Ağ- rı biraz hafifledi değil mi? Şim- di uyuyunuz.

Yatak çarşaflarını düzelttir, o yeniden gözlerini kapadı, ben de koltuğuma gittim.

Koltuk ümid ettiğim kadar rahat değildi, ama, ben de, has- tam da bir kaç saat uyuklamış- tım. Sebebini bilmediğim bir merak ve endişe beni derin bir uykuya dalmaktan menediyordu. Göz- lerimi açtığı vakit günün epi- ce ilerlemiş olduğunu gördüm.

burnuma hafif bir kahve ve kı- zarmış ekmeğin kokusu geldi.

Sonra bir otomobil çayırın önü- ne gelerek durdu.

Kalktım ve bir asma çardağı halini alan balkona çıktım. Evin önünden giden büyüklük yol tam balkonun altında idi. Bu yol her halde olduğum yerden gö- rünmeyen garaja giden yol ola- caktı. Güzel sarı bir tenezzüh otomobili olan araba balkonun altında durmuştu. Otomobilden sağlam yapı, penbe yanaklı oir adam çıktı. İlk bakışta bu adam kırk yaşında kadar görünüyör- du.

Hastamın sesi:

— Bu Hikmettir, dedi.

— Ben sizi uyuyordunuz sa- nıyordum.

Baha kaslarını çatı:

— Size bir şey söyleyeyim mi, Belkis hanım, dedi. Siz artık çe- kilmez oldunuz. Uykudan başka lâf bilmiyorsunuz. Bunu söyli- yecek yerde, yavaşca aşağıya kadar insensiz ve merdiven tirab- zanlarından sarkarak Aliyenin Hikmete söyleyeceklerini dinle- seniz, hiç fena olmaz.

— Beni buraya hastabakıcı di- ye getirdiler, casus diye değil...

— Kızmayınız canım... Söylər- ken zaten yapmayacağınızdan emindim. Fakat, doğrusu Aliye- nin kardeşine neler söylediğini bilmek isterdim. Fakat, zarar yok. Şimdi nerede ise Hikmet buraya gelir. Dikkat ediniz ba- yan Belkis Tezelli bir kaç daki- ka sonra Hikmet Topuzoğlu ile müşerref olacaksınız. O, bu aie- lenin gözbebeğidir. Ticaret işle- riyle uğraşır. Gayet maruf bir firmayı temsil eder. Kani bile ö- teki insanların kanına benze- mez, mavidir. Bunun için azame- tinden patlayacakmış gibi gezer.

Küçük dağları ben yarattım zan- nındadır. İşte bir kaç dakika son- ra bu büyük zat tarafından tan- nınma şerefine nail olacak, lüt- fen söyleyecekleri bir iki iltifat kelimesini dinleyeceksiniz. O, merhaba Hikmet...

Hikmet Topuzoğlu kapı eşi- ğinde göründü, pencereden ba- karken bu iri yarı adamı iyice görmemişim. Başının bütün saç- ları ökülmüştü, yeni traş ol- müştü. Gözlerinin tam renginde mavimtırak gri bir kravat tak- mıştı. Bu adamın iki dirhem bir çekirdek sıklardan olduğu der- hal anlaşılıyordu. Fakat, çok muntazam kıyafetine rağmen bakışından, sık sık nefes alışın- dan şiddetli bir heyecanı ve de- rin bir ısırapı gizlemeye çalış- tığı belli oluyordu.

Dikket ettim, yüzünde hiç bir şefkat eseri yoktu.

Kapıyı kaparken:

— Aliye bana, bu gece müs- sif bir kaza geçirdiğinizi haber

verdi, diye söylendi.

Hikmet yatakda yatan Baha- dan başka hiç bir şeye bakma- mıştı. Perdeyi indirmek için pen- cereye doğru yanasırken sıçradı ve birdenbire bana döndü:

— Ha, siz misiniz? Hastaba- kıcı değil mi? Nasılsınız, eğer sizce bir mahzur yoksa, bizi bir dakika lütfen yalnız bırakabilir misiniz?..

Bana bu sözleri çok kibar bir tavırla söylemişti. Arzusunu ye- rine getirmek için odadan çık- maya hazırlanırken hasta bir- denbire altıdı:

— Buradan bir yere gitmeyi- niz, rica ederim.

— Fakat... — Fakat falân yok... Olduğu- nuz yerde kalınız. Hikmet, lüt- fen biraz oturur musunuz?

— Teşekkür ederim. Fakat çok uzun kalamayacağım. Yara- landığınızı öğrenir öğrenmez gel- dim. Aliye karıma telefon etmiş. Esma da derhal beni buraya gön- derdi. Aliye yaranızın ağır olma- dığını söyleyince geniş bir nefes aldım.

Hikmeti hem dikkatle dinle- yor hem de her halini tedkid e- diyordum, sesinde hem merak, hem de ısırap ifadesi vardı. Fakat, hiç bir şefkat ve merha- merhamet titreyişi hissedilme- yordu.

Hasta cevap verdi:

— Hayır, yaram ağır değil, yalnız biraz fazla ağrıyor. Bir kaç gün içersinde iyi olacağım. Hayatta ne garip tesadüfler var, buraya gelir gelmez muhakkak bir kaza ile karşılaşacağım. Ge- çen seferkini hatırlıyorsunuz de- ğil mi? Yüzerken birdenbire kollarıma, ayaklarıma bir karım- calaşma geldi... Aksiliğe baktı- nız ki size de bir türlü sesimi i- şittiremiyordum. Son bir gay- retle yüzerek kenarı tutmasay- dım az daha boğulub gidiyor- dum.

Hasta bu sözleri söylerken ba- şı altındaki yastığı düzeltiyor- du. Hikmetin yüzünde daha so- luk bir ışık gezindi ve hiç ehem- miyet vermiyormuş gibi bir ta- vırla:

— Kazalar böyle devam e- derse, dedi, korkarım ki ziyare- tlerinizi seyrekleştireceksiniz.

Baha:

— Bu işte bir uğursuluk (du- ğu muhakkak, cevabını verdi. Fakat âdetlerinden hiç bir şey değiştirmeyeceğim. Alıştığım şey- lerden vaz geçmeme imkân yok.

Hikmet:

— Bir şey istiyor musunuz? dedi.

— Hayır, teşekkür ederim... Hiç bir şeye ihtiyacım yok. Beni görmek için buraya kadar gel- mekle büyük bir nezaket eseri göstermiş oldunuz.

Hikmetin kocaman eli kapı- nın tokmağı üzerinde bir lâlize durdu. Bir şey söylemek isti- yormuş gibi tereddüd etti. Ağ- zını açmışken kapadı ve gitti.

(Devamı var)

Hikâye

Zavallı Hanriyet

ANDRE MORUVA'DAN

Çeviren:

Cevat Tevfik Enson

Robert, telefon ederek muhakkak su- rette bir yerde buluşmanızı ısrarla ileri sürünce, hayretler içinde kalmıştım.

Benimle böyle ani olarak buluşmak isteyişine sebep ne olabilirdi? Karısına karşı gayet dost bir his besliyordum. Zaten zavallı Hanriyetin (Henriette) on beş senelik bedbahtlıktan sonra... Hâlâ bu çapkın adamı delice sevmesine bir türlü akıl erdiremiyordum. Robert, hemen o gün evime gelerek bir eğara yaktıktan sonra:

— Aziz dostum!.. Bana bir iyilik ya- pacaksın... dedi. Sen, Hanriyetle arada, sırada derdleşir, ona iyi nasihatlar verir- sin. Sana karşı büyük bir itimadı vardır. Ona hak veriyorum: Çünkü, senin hayat hakkındaki düşüncelerin gayet dürüst- tür ve Hanriyetin ruhi hali üzerinde bü- yük bir tesiri vardır. Sonra, tecrübem ba- na gayet ihtiyatlı bir adam olduğunu da anlattı. Sırlarının ikimizin arasında kalıp karımın kulağına gitmeyeceğine eminim. İşte, bütün bunlar senden bir ıstıhanda bulunmama bir sebep teşkil etmektedir.

Yaprak cıgarasından bir nefes çektik- ten sonra sözlerine devam etti:

— Malmöden seyahat dönüşünde, tay yarede bir kadın ile tanıştım. Bu kadını, tarihi kabil olmayan bir aşkla sevdim. Genç kadın da ümide düşürecek derecede bana iltifatta bulundu. Tabii tayyarede daha fazla anlaşmamıza imkân yoktu. Fa- kat günün birinde Malmöye döndüğüm takdirde bulunmamıza imkân olduğunu i- ma etti. Aziz dostum!.. Sen benim tabiatı- mı bilirsin. Bu kadını unutmamı arzu ettiğim halde muvaffak olamadım. Gelecek kış gene aynı komite tarafından konfe- rans vermek üzere davet edildim. Yalnız bir mes'e'le var. Onu da sen halledeceksin. Anladın ya... Zavallı Hanriyet...

Robertin sözlerini keserek cevap ver- dim:

— Doğrusu.. karı koca arasına girebi- leceğimi zanetmiyorum.

— Sözlerimi bitirmedim. Yapacağın şe- yin Hanriyete katıyen zararı olmayacak- tır. Hanriet benimle beraber gelmek istio- yor. Tabii buna imkân yok; çünkü, haya- limde yaşadığım tatlı hülyaların hakikat olmasına mani teşkil edecek. Üstelik işi de anlarsa müteessir olacak. İşte, iki ta- rafı da memnun edecek bir çare bulmak lazım. Şimdi senden gayet basit bir şey rica edeceğim. Hanriet her zamanki gibi sana danışacak ve projesini anlatacak. Se- yahat eden bir muharririn daimi surette halkla temasta bulunması lazımlıgeceği- ni ve bu iki kişilik seyahatin çok bahalıya mal olacağını kendisine anlat. Sonra... Konferans vermek üzere davet olunan bir konferansının vaktini mütemadiyen res- mi kabüllerde ve ziyafetlerde öldürece- ğine gehri gezmeye bile vakti olmayaca- ğına inandırmaya çalış. Tabiidir ki dö- nüşte kendisine karşı bermütad büyük bir sempati göstereceğim. Ne de olsa... O- nu pek çok severim. Zavallı Hanriet!..

Fikrini anlatmak için bir saat müte- madiyen konuştu ve sonunda benden bir vaad koparamadı.

Tesadüfen, o gün akşam üzeri Han- riet telefon ederek:

— Bertrand! Beni dinle, dedi. Bu akşam meşgul değilsen gelib bir çayımı iç. Bir mesele hakkında fikrine müracaat edece- ğim!..

Salona girdiğim zaman Hanriet, piya- no çalıyordu. Kırkına yakın olmasına ra- ğmen giydiği güzel tuvaletle ancak otu- zunda gözüküyordu. Beni büyük bir samii- miyetle karşılayarak:

— Azizim Bertrand, dedi. Bana büyük bir iyilik yapacaksın. Yalnız, senden bu ricada bulunurken bir sır ifşa etmek mec- buriyetinde kalacağım.

— Fakat, Hanriet...

Sözümü keserek devam etti:

— Dünyada itimad ettiğim yegâne in- san sensin. Pariste tahsil eden güzel bir Slav delikanlısına aşıkım. Güzel dans edi- yor. Biraz delice fakat onu seviyorum ve beni mesud ediyor.

— Ya Robert?.. diye sordum.

— Tabii Robertin hiç bir şeyden haberi yok. Fakat anlaşılın o da bir kadına a- şık mışsın...

— Ne?.. Demek haberiniz var...

— Çoktanberi.. Sız nasıl öğrendiniz?..

— Bu sabah Robert söyledi.

— Doğrusu dostluğunuzda diyecek yok. Haberiniz var da bana bir şey söylemi- yorsunuz... Ne ise... Bu hususta malûma- tınızın tam oluşuna çok memnunuz... Bu suretle arzunuz tahakkukuna yardım e- decektir. Robert, teğrini evvelde on beş günlük bir seyahata çıkacak. Bu vaziyet karşısında Vladimir ile buluşup seyahat etmemize imkân kalmıyor.

— Robert yalnız seyahat etmek isti- yor...

— Evet, biliyorum, bana da söyledi. Fakat ben itiraz ettim.

— Hanriet... Ben bu komedyayı anla- yamadım... Doğrusu. Robert yalnız seya- hat etmekle senin arzularını yerine getir- miş olmuyor mu?..

— Doğru söylüyorsun... Fakat, şüphe- ye düşmemesi için aalehusus ısrar edio- rum. Bertand!.. Beni dinle... Yapacağım iş gayet basittir. Roberte şu telkini vere- ceksin:

"Mademki, sen yalnız seyahat etmek istiyorsun, Hanrietin de küçük bir seya- hata çıkmasını ten et, bu suretle, o da biraz eğlenerek kendisini teselli etmiş ol- ur."

Sözlerine devam etti:

Zavallı Robert!.. dedim.

Evet; zavallı Robert!.. dedi.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Günlük bulmaca

Soldan sağa:

1 — Yuvarlak, 2 — Baş kutuğu, 3 — Bir açılır, kapanır küçük bıçak, 4 — Zarafetli kaza merkezi, kamer, 5 — Bir erkek is- vahşi, bir hayvan, 6 — Bir erkek is- vahşi, 7 — Habesistanda bir şehir, Ar- navutların bir kabilesi, 8 — f1Aci bi- nin olan hastalık, 9 — edati, 10 — Yemek, evrak kalemi, 9 — Gösterme- çocuk doğurtan, 10 — Millî

Yukardan aşağı:

1 — Bir harp silâhı, şehrin küçüküğü, 2 — Kol ile boyun aras, harig, 3 — Toriğin küçük kardeşi, imnekten e- mirdir, 4 — Yaramaz çocuk, tersi viki- harri olur, 5 — Rutubetli, sarık viki- yetlerinde bir nehir, 6 — Bagma (U) gelirse ünsiyet olur, esya, 7 — Zavi- ye, şişeye mayiat boğaltırken kulla- nılır, 8 — Tuz beyazdır, çok sevim- yen, 9 — Buz üstünde yapılan spor, tersi sudur, 10 — Kenardan teğrit- buyur.

23 No. 1 bulmacamızın halli:

Soldan sağa:
1 — Tayyareci, 2 — Edaeden, Ke- 3 — Kartal, Bin, 4 — İka, Miting, 5 — Se, Kendi, 6 — Deavi, Lakin, 7 — Az, Etek, 8 — Gizli, İcer, 9 — Nik- nah, 10 — Serian, Ter.